

BÖLÜM 12

Pansitopeni ve Organomegali ile Gelen Hastada Visseral Leishmania Olgusu

Meryem ŞENER¹

Giriş

Leishmaniasis tatarcık sineğinden bulaşan hücre içi bir protozoanın neden olduğu bir hastalıktır(1). VL, KL ve mukokutanöz leishmaniasis olarak üç ana formu olup, tedavi edilmediği durumlarda ölümcüldür. Her yıl ortalama 2 milyon yeni vaka ortaya çıkmakta olup, çoğu vaka doğu Afrika, Hindistan ve Brezilya’da görülmektedir(2). KL’de bilinen en sık etken *Leishmania major* ve *Leishmania tropica* dır (3,4). VL retiküloendotelial sistemi tutan daha çok çocuklarda, nadiren erişkinlerde hastalık oluşturan, Akdeniz havzası ülkelerde sık rastlanan bir enfeksiyon hastalığıdır .VL ülkemizde Akdeniz ve Ege bölgelerinde endemik, diğer bölgelerde ise sporadik olarak görülmektedir (5). VL hastalığında ateş, halsizlik, kilo kaybı şikayetleri sık görülür. Splenomegali, hepatomegali, kemik iliği tutulumu gibi retiküloendotelial sistem tutulumu yapabilir(6). Bu klinik tablo ile hastalar özellikle hematolojik malignite ön tanısı ile araştırılırken nadir de olsa leishmaniasis hastalığı tespit edilebilmektedir. Visseral leishmaniasis tedavisinde lipozomal amfoterisin B başta olmak üzere, beş değerlikli antimon bileşikleri, paromomisin ve miltefosin sayılabilir(7).

Vaka Takdimi

Akdeniz bölgesi dışında seyahat öyküsü olmayan 18 yaş erkek hasta 2 ayda 5 kilo kaybı, 41 dereceyi bulan ateş, gece terlemesi, iştahsızlık, halsizlik, erken doyma şikayetleri ile dış merkeze başvurmuştur. Hasta kinolon grubu antibiyotik kullanmış

¹ Uzm. Dr., Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hematoloji BD, dr.meryemsener@gmail.com, ORCID iD: 0009-0006-1398-3212.

Tartışma

Visseral leishmaniazis her yıl 500000 civarı insan vakasının eklendiği retikuloendotelial sistem organlarını tutan tedavi edilmediği takdirde fatal seyreden zoonotik bir hastalıktır(8). Olguların çoğu Bangladeş, Hindistan, Sudan ve Brezilyada görülmektedir. VL nedeni ile her yıl 50000 kişinin öldüğü tahmin edilmektedir (9). Ülkemizde KL daha yaygın olmasına rağmen nadir de olsa VL de görülebilmektedir(10). Bizim vakamızda olduğu gibi halsizlik, B semptom ve hepatosplenomegali bu hastalıkta sık görülmekle birlikte akla gelmesi bazen mümkün olmamaktadır. Bu semptomlarla dış merkezde viral enfeksiyon olduğu düşünülüp antibiyotik başlanan yanıt alınamayan hastalarda VL hastalığının ayırıcı tanılarda olması gereklidir.

Sonuç

Ülkemiz gibi endemik olan bölgelerde B semptomu, hepatosplenomegalisi ve pansitopenisi tespit edilen erişkin hastaların visseral leishmaniazis yönünden mutlaka değerlendirilmesi gereklidir. Bizim vakamız da bu konuda eğitici vaka niteliği taşımaktadır.

Kaynaklar

1. Burza S, Croft SL, Boelaert M. Leishmaniasis. Lancet. 15 Eylül 2018;392(10151):951-70.
2. Barrett MP, Croft SL. Management of trypanosomiasis and leishmaniasis. Br Med Bull. 2012;104(1):175-96.
3. del Giudice P, Marty P, Lacour JP, Perrin C, Pratlong F, Haas H, vd. Cutaneous leishmaniasis due to Leishmania infantum. Case reports and literature review. Arch Dermatol. Şubat 1998;134(2):193-8.
4. Culha G, Uzun S, Ozcan K, Memisoglu HR, Chang KP. Comparison of conventional and polymerase chain reaction diagnostic techniques for leishmaniasis in the endemic region of Adana, Turkey. Int J Dermatol. Mayıs 2006;45(5):569-72.
5. Ok UZ, Balcioğlu IC, Taylan Ozkan A, Ozensoy S, Ozbel Y. Leishmaniasis in Turkey. Acta Trop. Ekim 2002;84(1):43-8.
6. Kılınçer Bozgül ŞM, Emgin Ö, Akad Soyer N, Ulsan Ö, Bozkurt D. Erişkin Bir Hastada Hemofagositik Lenfositosis ve Visseral Leishmaniazis. Mikrobiyol Bul. 15 Nisan 2020;54(2):339-46.
7. Sundar S, Chakravarty J, Rai VK, Agrawal N, Singh SP, Chauhan V, vd. Amphotericin B treatment for Indian visceral leishmaniasis: response to 15 daily versus alternate-day infusions. Clin Infect Dis. 01 Eylül 2007;45(5):556-61.
8. Ejazi SA, Ali N. Developments in diagnosis and treatment of visceral leishmaniasis during the last decade and future prospects. Expert Rev Anti Infect Ther. Ocak 2013;11(1):79-98.

9. Lozano R, Naghavi M, Foreman K, Lim S, Shibuya K, Aboyans V, vd. Global and regional mortality from 235 causes of death for 20 age groups in 1990 and 2010: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2010. *Lancet*. 15 Aralık 2012;380(9859):2095-128.
10. Özbek Y, Töz S, Muñoz C, Ortuño M, Jumakanova Z, Pérez-Cutillas P, vd. The current epidemiology of leishmaniasis in Turkey, Azerbaijan and Georgia and implications for disease emergence in European countries. *Zoonoses Public Health*. Ağustos 2022;69(5):395-407.